

Å ENERGI VANNKRAFT AS
Postboks 603 Lundsiden
4606 KRISTIANSAND S

Vår dato: 14.05.2024

Vår ref.: 200707942-82 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Goranka Grzanic

Dam Hensfoss - konsekvensklasse ifm. fornyelse - Vedtak

Vi viser til deres e-poster datert 18.04.2023 og 15.03.2024 med vedlagt dokumentasjon for klassifisering av dam Hensfoss tilhørende Å Energi Vannkraft AS.

Dam Hensfoss er foreslått satt i konsekvensklasse 0 i forbindelse med fornyelse av dammen.

Eksisterende dam Hensfoss er plassert i konsekvensklasse 2, jf. brev fra Energidepartement av 30.06.2022. Konsekvensklasse 2 vil gjelde frem til dammen er fornyet.

Ifølge våre opplysninger er dammen å betrakte som et konsesjonsfritt vassdragsanlegg.

Vedtak - konsekvensklasse

NVE setter dam Hensfoss i konsekvensklasse 1. Vedtaket har hjemmel i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften) § 4-1.

Begrunnelse til omgjøring av vedtak av 30.06.2022

Saken er vurdert etter § 4-2 i [damsikkerhetsforskriften](#) og er basert på mottatt dokumentasjon og tidligere dokumentasjon ifm. klassifisering, klagesak til Energidepartement og alle vurderingene som ble foretatt og vedtatt.

Dam Hensfoss bygges om til betongdam med labyrint overløp. Luker som ble regnet med i flomavledning fjernes. Derfor faller tidligere begrunnelse for konsekvensklasse 2 bort. Konsekvensklasse 2 ble vedtatt i brev fra Energidepartement av 30.6.2022. Begrunnelsen til vedtaket var berørt bolig/boliger oppstrøms dammen ved uåpnet luke som følge av brudd, svikt eller feilfunksjon.

Bruddkonsekvensene nedstrøms dammen ble vurdert til 0,95 boenheter (bygningen til Amcar Hønefoss), jf. Energidepartementets brev av 22.9.2021.

En mindre trafikkert kommunalvei, Hensveien, ligger på østsiden av Ådalselva i umiddelbar nærhet av dammen og veien fører frem til boligområde Hen. Veien vil være berørt av dambrudd med fare for skader med betydning for liv og helse.

I rapport til Dr. tech. Olav Olsen mottatt den 18.04.2023, ble det i tillegg vurdert at en kommunalt eid pumpestasjon vil bli berørt ved dambrudd. Adkomstvei til pumpestasjon er en mindre trafikkert lokalvei.

En mindre trafikkert jernbane som brukes til industriformål, krysser elva rett nedstrøms dammen. Jernbanen som er bygget på fylling og brufundamentet kan bli berørt av dambrudd. Vurdering av mulige utglidninger pga. bruddvannføring og senking/reduksjon av vannstanden ved jernbanefylling og brupilarer ble vurdert av den ansvarlige i forrige klassifisering, og vi forutsetter at disse vurderingene fremdeles gjelder ved eventuelt brudd på fornyet dam Hensfoss.

Et berørt midlertidig oppholdssted tilsvarende mindre enn en permanent boenhet og berørt kommunal vei med betydning for liv og helse tilsier konsekvensklasse 1.

Konsekvenser ved pumpestasjon og jernbanen er ikke ytterligere vurdert, da dette i liten grad vil påvirke vedtatt konsekvensklasse.

Kommentarer til foreslått konsekvensklasse

Den ansvarlige søker om konsekvensklasse 0 med bakgrunn i «Fratreksregelen» og «Lave vannstander». NVE er ikke enig i at «Fratreksregelen» og «Lave vannstander» kan brukes i tilfelle dam Hensfoss. Disse argumentene er tilstrekkelig vurdert av Energidepartementet angående dam Hensfoss. Utforming av fornyet dam vil ved dambrudd liten grad endre på vannstander og vannhastigheter sammenlignet tidligere vurderinger for eksisterende dam.

NVE har sett på forutsetninger i mottatte dambruddsbølgeberegninger. Forutsetning for bruddåpning for labyrintoverløp, beregningsmodell, sensitivitet i resultatene og usikkerheter har blitt vurdert.

Det er vurdert at et brudd ved labyrintdammen gir den største bruddbølgen. NVEs veileder har ingen beskrivelse av brudd på labyrintoverløp og detaljerte beregninger foreligger ikke, så det er usikkerheten i beregningene er knyttet til bruddforløpet.

Det er forutsatt at det ikke opptrer erosjon når dambruddsbølgen passerer.

Den hydrauliske modellen er ikke kalibrert mot observerte vannføringsdata. Følgelig vil det være usikkerhet knyttet til de benyttede ruhetsverdiene i modellen.

Beregninger er gjennomført for initialtilstander i vassdraget ved middelflom og dimensjonerende flom. Energidepartement har tidligere lagt til grunn at andre og mellomliggende initialvannføringer enn middelflom og dimensjonerende flom kan gi større konsekvenser ved dambrudd. NVE vurderer det slik at «Fratreksregelen» og «Lave vannstander» ikke vil påvirke NVEs konklusjon om konsekvensklasse 1 ved dambrudd på dam Hensfoss.

Videre arbeid

Vi forutsetter at anleggseier er kjent med hvilke bestemmelser som gjelder for vassdragsanlegg i konsekvensen 1.

For vassdagsanlegg i konsekvensklasse 1 er det ikke krav om beredskapsplan for vassdragsulykker. Erfaring fra flommer, deriblant flommen Hans sommeren 2023, viser at det kan være en stor fordel å ha en beredskapsplan for dammer tilknyttet elvekraftverk uavhengig av dammens konsekvensklasse. Vi anbefaler derfor at dere vurderer om det kan være hensiktsmessig å opprettholde og videreutvikle en beredskapsplan for håndtering av flommer og eventuelle andre uønskede hendelser ved dam Hensfoss.

Vi er orientert om at fornyelse av dammen prosjekteres i samsvar med krav til dammer i konsekvensklasse 2 og tar dette til etterretning. Vi er orientert om at det bygges kulvert under veifylling nedstrøms sideoverløp og ny kanal fra sideoverløp mot hovedløpet med nødvendig kapasitet for å unngå oppstuvning og ytterligere konsekvenser.

For konsesjonsfrie vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 til 4 skal NVE godkjenne teknisk plan før byggestart. Planer for miljø og landskap skal behandles av kommunen. For at NVEs saksbehandling ikke skal forsinke fremdriften i prosjektet, må de teknisk plan være NVE i hende senest 6 måneder før planlagt byggestart. Mer informasjon om krav til planlegging av nybygging/fornyelse er gitt på våre nettsider.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Kristian Markegård
direktør

Andreu Regué Barrufet
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Å ENERGI VANNKRAFT AS

Kopimottakerliste:

Å ENERGI VANNKRAFT AS - Thomas Konow
RINGERIKE KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.